

Moltke udtalte i Samtalen den 18. Februar følgende — jeg anfører nogle faa Citater for at vise, hvorledes det klart nok fremgik af hans Udtalelser, at han mente, at Danmark laa paa Lur, og at vi ikke vilde kunne eller ikke vilde holde os neutrale —: „Men een Ting vil jeg sige Dem rent ud: Gaar De med England, tillader De England at benytte Deres Territorium, eller yder De kun en fingeret og utilstrækkelig Modstand, ja, saa er det min Overbevisning, at Danmarks sidste Time er slaaet; den offentlige Mening i Tyskland vil fordre, at der gøres Ende paa Danmark“. Endvidere sagde han: „Jeg gentager for Dem paa det alvorligste: Optræder De tvetydigt, saa behandler vi Dem som Fjender, og saa tror jeg sikkert, at det er ude med Danmark, hvorledes det saa ellers gaar“. Under denne Samtale var det, at General-løjtnant v. Moltke kom frem med Tanken om, at Tyskland skulde støtte os i Tilfælde af, at vor Neutralitet blev krænket og vi blev angrebet fra anden Side. Han mente, at der kunde træffes Aftale om saadan Støtte, og han sagde: „Vore Generalstabe kunne jo godt aftale, hvorledes vi skulle samvirke, dersom England vil tvinge Dem. Vi kunne godt hjælpe Dem med store Kanoner og lignende. En Aftale mellem de to Generalstabe binder jo ikke Regeringerne. Blicher der ikke Samvirken politisk, saa falder Generalstabenes Aftale bort af sig selv, De kunne jo ikke politisk binde deres Regeringer“.

Det var denne Udtalelse, som gav Anledning til, at Instruksen fik den Ordlyd, den fik, at den kom til at lyde paa, at en Militærkonvention kunde vi ikke gaa ind paa. Vi ønskede nemlig ikke at træffe Aftale af den Art. Jeg maa maaske sige, at det forbaavser mig, at vi under denne Forhandling har kunnet høre Udtalelser om, at der endogsaa tænktes paa at slutte Alliance med Tyskland. Det har selvfølgelig ikke et Øjeblik været Tanken fra nogen Side. Jeg tror ogsaa, at der i et af General-løjtnantens Breve til Lütken i Blaabogen staar: Det er en direkte Løgn, naar der siges, at vi har ført Samtaler om en offensiv Alliance mod England, noget saadant har der selvfølgelig slet ikke været Tale om. Det, Moltke stillede i Udsigt, var en Aftale om Hjælp fra Tysklands Side i Tilfælde af, at vor Neutralitet blev krænket af England. Men selv saadan Aftale fandt jeg kunde rumme Fare, og derfor fik Instruksen den Ordlyd, den fik. Den var i Virkeligheden et høfligt Afslag paa det Tilbud, og den blev

ogsaa opfattet saaledes af v. Moltke. Han udtalte nemlig straks, da han havde faaet Instruksen, at han kunde godt forstaa, at Danmark ikke ønskede en Militærkonvention. Det hjælper da lidet, at man nu, 12—14 Aar efter, kommer og vil lægge en helt anden Forstaaelse ind i det. Heldigvis forstod Moltke det, som det skulde forstaaes, og det er dog Hovedsagen. Det er dog Resultatet, det kommer an paa, og den Mand, som skulde have med det at gøre — han forstod det. At et æret Medlem fra Fredericia (L. Rasmussen), et æret Medlem fra Næstved (Andreasen), et æret 17de Medlem for Hovedstaden (Vilhelm Rasmussen) eller et æret 6te Medlem for Ribe Amt (Valdemar Nielsen) ikke forstaaer det, faar være det samme.

Dernæst har man lagt megen Vægt paa en Udtalelse af Kaptajn Lütken, for megen Vægt, thi den er i Virkeligheden kun et stærkt Udtryk for Modvillien mod at komme i Krig med Tyskland. Og man maa erindre, at Kaptajn Lütken slet ikke kunde træffe bindende Aftale; det var ikke hans Sag. Desuden maa man sige sig selv, at herom kunde der slet ikke træffes Aftale her hjemme fra. Det Spørgsmaal, hvem der blev vor Fjende, laa til Dels i Tysklands Haand. Den, der forsættelig krænkede vor Neutralitet og hindrede os i at holde vort Territorium frit, han blev vor Fjende. Nej, det, det gjaldt om, var at overbevise v. Moltke og derigennem tyske militære Kredse om, at hvis Tyskland lod Danmark være i Fred under en kommende Krig, saa vilde vi ikke ligge paa Lur for at falde Tyskland i Ryggen, men vi vilde tværtimod forsvare vor Neutralitet, forsvare vort Territorium mod at blive krænket af den ene Part og brugt af denne mod den anden.

Saaledes er Forholdet. Jeg kan selvfølgelig ikke sige noget synderligt nyt om denne Sag — det ligger i Tingenes Natur —, naar jeg har haft Lejlighed til at afgive Erklæring om den og har været tilkaldt til Møde i Militærkommissionen, og naar der derom er optaget en Protokol, som er trykt og afleveret til Rigsdagen og Offentligheden.

Saa har man bebrejdet mig, at jeg har holdt denne Sag hemmelig. Det var navnlig det ærede Medlem fra Fredericia (L. Rasmussen), der stærkt bebrejdede mig dette. Han mente nu, at jeg overhovedet ikke kunde have nogen Hemmelighed, alt skulde foregaa offentligt for Rigsdagen, for Folket og for Ministrene; der maatte ikke være Hemmeligheder. Nu har jeg